

4.4. ELEKTRITARVITID KODUSES MAJAPIDAMISES

Olmeseadmed köögis

MÖTLE JA ARUTLE!

**Nimeta köögis olevaid elektriseadmeid.
Arutage kaaslastega, milleks neid kasutatakse.**

Elektrienergiat kasutatakse igal pool, igas majapidamises. Tänapäeva elu ilma elektrienergiata oleks väga keeruline. Elekter valgustab, annab sooja, paneb tööle seadmed ja masinad.

Kõik seadmed, mis tarvitavad töötamisel elektrit ja muudavad elektrienergia mõneks teiseks energialiigiks, on elektritarvitid.

Majapidamises sõltub elektrienergia kulu kahest asjaolust:

- kasutatavate seadmete võimsusest
- seadmete töötamise ajast.

Tarbitud elektrienergiast annab ülevaate elektrienergia arvesti ehk voolumõõtja. Igal majapidamisel peab olema sõlmitud elektri tarbimise leping mõne elektrienergiat jaotava ettevõttega. Lepingu alusel toimub energiakulu eest tasumine.

! Tuleta meelde Eesti peamisi elektrienergiat jaotavaid ettevõtteid. (Õppisid peatükis 4.3.)

Elektrienergia vajadus on majapidamistes erinev.

Mõned majapidamised kasutavad elektrit vaid valgustuse ja mõne üksiku olmeseadme jaoks. Teised majapidamised aga kütavad kodu elektriradiaatorite või põrandaküttega.

ÜLESANNE 1

Hinda kodus kasutatavate olmeseadmete tarbitavat elektrienergia hulka päevase ja öise elektritariifiga. Arvuta selle maksumus.

! Ülesande lahendamiseks kasuta mudelit veebilehel mudelid.5dvision.ee

Labels on the right side of the floor plan:

- sisselülitatud tarviti
- laevalgustid
- vali võimsus
- väljalülitatud tarviti

Labels on the left side of the control panel:

- voolumõõtja
- vali päev
- vali tarbimise tüüp
- kell
- käivita/peata mudel
- nulli kell ja arvesti
- vii mudel algusse

Labels on the right side of the control panel:

- looe teooriat
- looe kasutusjuhendit
- ava ajakava
- ava märkmik

Mudeliga saad uurida igapäevast elektrienergia kulu ja leida sobivaima hinnapaketi.

Mudeliga tutvumiseks katseta erinevaid valikuid.

Toimi juhendite järgi.

1. Vali tarbimise tüüp.

- Tüüp 0 – saad ise sisestada kõigi tarvitite ajaplaani.
- Tüüp 1 – säästliku tarbija päevaplaan: saad tarvitite tööaegu vajaduse kohaselt muuta.
- Tüüp 2 – priiskaja päevaplaan: saad tarvitite tööaegu vajaduse kohaselt muuta.

2. Vali tööpäev või puhkepäev.

3. Määra kõigile vajalikele tarvititele nende töötamise aeg.

Selleks klõpsa mõnel elektritarvitil. Avanevas aknas määra kuni kolm ajavahemikku, millal tarviti töötab.

Klõpsa „Kinnita“.

Kui tarviti tööaeg on määratud, tekib selle kõrvale punane kella-ikoon.

4. Laelampidel või radiaatoritel määra lisaks ka võimsus.

5. Klõpsa „Start“. Jälgi mudeli töötamist.

Kui tarviti kävitub, näidatakse selle kõrval rohelist kella.

Voolumõõtja näitab elektrienergia kulu

kas öise või päevase tariifi järgi.

6. Märkmete tegemiseks ava märkmik.

Selle saad sulgeda nurgal asuval ristil klõpsates.

7. Klõpsa ajakava nupul –

näed, millised tarvitid mis aegadel töötavad.

Kellaaegasid saad ühe seadme kohta näha,

kui liigutad hiirt üle seadme juures asuva kella ikooni.

8. Mudeli peatamiseks klõpsa „Stopp“.

Kella ja arvesti nullimiseks klõpsa „Tagasi“.

Mudeli lähteasendisse viimiseks klõpsa „Algusse“.

Vasta mudeli põhjal küsimustele.

1. Kõige odavam on (mis?) tarbimistüüp.
2. Kallim on **öötariifiga** | **päevatariifiga** elekter.
3. Rohkem kulub elektrienergiat **tööpäeval** | **puhkepäeval**.
4. Rohkem kulub elektrienergiat **öösel** | **päeval**.
5. Kõige rohkem tarbib elektrienergiat päevasel ajal

(mis olmesead?)

Tarbitud elektrienergia maksumus on

6. Kõige rohkem tarbib elektrienergiat öisel ajal

(mis olmesead?)

Tarbitud elektrienergia maksumus on

7. Kõige vähem tarbib elektrit päevasel ajal

(mis olmesead?)

Tarbitud elektrienergia maksumus on

8. Kõige vähem tarbib elektrit öisel ajal (mis olmesead?)

.....

Tarbitud elektrienergia maksumus on

Aruta saadud tulemusi klassikaaslastega.

ÜLESANNE 2

Võrdle erinevate elektrit vahendavate ettevõtete elektrienergia hinnapakette. Vali neist neli. Täida tabel interneti ja peatükk 4.3 ülesande 4 tulemuste põhjal.

Hind senti/kWh)	ettevõtte/ pakett	ettevõtte/ pakett	ettevõtte/ pakett	ettevõtte/ pakett
Põhitariif				
Päevatariif				
Öötariif				
Taastuv- energia tasu				
Muu tasu				
Hind kokku				

Kokkuvõte

1. Kõige soodsam on (ettevõtte nimi)

(paketi nimetus)

Selle kilovatt-tunni hind on senti.

2. Kõige kallim on (ettevõtte nimi)

(paketi nimetus)

Selle kilovatt-tunni hind on senti.

3. Minu kodus kasutatakse (ettevõtte nimi)
- (paketi nimetus)

Hõõglamp

Üks levinumaid elektri-tarviteid on hõõglamp. Hõõglampi kutsume tavaliselt elektripirniks.

Hõõglambis muundub elektri-energia soojuseks ja valguseks. Koduses majapidamises kasutatakse hõõglampe mitmesugustes valgustites valguse saamiseks.

Erinevaid hõõglampe

ÜLESANNE 4

Peatükis 4.3 vaatlesid ja võrdlesid kahte hõõglampi. Nüüd tutvume hõõglambi ehitusega.

Kirjuta iga hõõglambi osa taha selle ülesanne. Vastamiseks kasuta interneti abi.

